

Marzena Majchrzak
Specjalista PODNiDM w Pabianicach

Scenariusz zajęć całodniowych nr 1 - dziewiąty tydzień nauki szkolnej (3-4 godz.)

Blok tematyczny: W domu

Temat dnia: Co to jest dom?

Zapis w dzienniku

- Edukacja polonistyczna: Swobodne wypowiedzi na temat domu jako budowli zamieszkiwanej przez ludzi, na podstawie obserwacji dokonanych podczas spaceru, własnych doświadczeń oraz ilustracji domów z różnych części świata. Ćwiczenia w czytaniu napisów i szyldów podczas spaceru.
- Edukacja matematyczna: Stosowanie określeń: wyższy, niższy, pomiędzy, między, za, przed.
- Edukacja przyrodnicza: Spacer po okolicy – obserwowanie i nazywanie domów, ludzi i zwierząt.
- Edukacja społeczna i etyczna: Domy ludzi w innych częściach świata.

Cele ogólne:

- Kształcenie umiejętności wypowiedzania się na dany temat;
- Wdrażanie do działalności badawczej.

Cele szczegółowe:

- Kształcenie umiejętności precyzyjnego wypowiedzania się na temat domu jako budowli zamieszkiwanej przez ludzi (w najbliższej okolicy oraz różnych częściach świata);
- Kształcenie umiejętności dokonywania obserwacji podczas spaceru zgodnie ze sformułowanym celem;
- Doskonalenie umiejętności czytania prostych wyrazów – napisów i szyldów (podczas spaceru).

Cele wyrażone językiem ucznia:

- Podczas dzisiejszych zajęć przyjrzyj się różnym domom wybudowanym w okolicy oraz pokazanym na zdjęciach – zapamiętasz ich wygląd i położenie.
- Później – jak najdokładniej – opowiesz o jednym, wybranym domu tak, by słuchający Cię koledzy mogli z łatwością zgadnąć, o którym domu mówisz.
- Podczas spaceru odczytasz wybrane napisy i szyldy.

Metody nauczania:

- Podające: opis, wyjaśnianie;
- Poszukujące: burza mózgów; gry dydaktyczne „Zgaduj-Zgadula”
- Operatywne: metoda ćwiczeń

Formy pracy uczniów: zbiorowa, grupowa, indywidualna

Kryteria oceniania –

Będę zwracała uwagę na to, kto:

- Podczas spaceru i zajęć w klasie będzie uważał, i wykona poprawnie wszystkie polecenia z karty zadań, a w szczególności: dokładnie opowie o wybranym domu (używając określeń: wyższy, niższy, pomiędzy, między, za, przed), weźmie udział w zgaduj-zgaduli „Który dom mam na myśli?” i „Co tu jest napisane?”

Pytania kluczowe:

- Po co człowiekowi dom?
- Dlaczego ludzie budują różne domy? Czy nie byłoby lepiej, gdyby wszyscy mieli identyczne domy?

Środki dydaktyczne:

- podręcznik „Nasz elementarz”,
- Karta zadań dla grup (załącznik),
- globusy,
- zasoby Scholaris: Zdjęcia – Wycieczka po parkach narodowych w Polsce
[http://www.scholaris.pl/zasob/103659?eid\[\]=POCZ&sid\[\]=PRZYR2&bid=0&iid=0&api=Zdjęcia – Mieszkańcy lasu](http://www.scholaris.pl/zasob/103659?eid[]=POCZ&sid[]=PRZYR2&bid=0&iid=0&api=Zdjęcia – Mieszkańcy lasu)
[http://www.scholaris.pl/zasob/102345?eid\[\]=POCZ&sid\[\]=PRZYR2&bid=0&iid=0&api=,](http://www.scholaris.pl/zasob/102345?eid[]=POCZ&sid[]=PRZYR2&bid=0&iid=0&api=,) liczmany (np. patyczki),
- ilustracje różnych rodzajów domów (dom jednorodzinny, „bliźniak”, kamienica, blok mieszkalny, wieżowiec, pałac/zamek, chata),
- kartki zielone, czerwone i żółte dla każdego ucznia.

Przebieg zajęć:

1. „**Spotkanie na dywanie**”

- a. Powitanie uczniów, swobodne rozmowy o minionym weekendzie;
- b. Piosenka „na dobry początek” (może być związana z przyjętym w klasie rytuałem) lub zabawa integracyjna, np. „Krasnoludek” czy „Pajęczna sieć”;
- c. Przedstawienie tematu dnia oraz celów przedstawionych językiem ucznia;
- d. Wspólne ustalenie kryteriów oceniania.
- e. Zabawy z zastosowaniem określeń: wyższy, niższy oraz wymienianiem osób i obiektów niższych od danego oraz wyższych od danego.
- f. Zabawy z zastosowaniem określeń: pomiędzy, między przy wykorzystaniu zabawek, różnorodnych obiektów i dzieci.
- g. Zabawy z zastosowaniem określeń: za, przed przy wykorzystaniu zabawek, różnorodnych obiektów i dzieci.

Praktyczne wskazówki

Propozycje zabaw zawiera publikacja pod red. E. Gruszczyk-Kolczyńskiej Wspomaganie rozwoju umysłowego oraz edukacja matematyczna dzieci w ostatnim roku wychowania przedszkolnego i w pierwszym roku szkolnej edukacji, Warszawa 2009

2. **Próba odpowiedzi na pytanie zawarte w temacie zajęć.** Ustalenie zakresu znaczeniowego pojęcia „dom” z wykorzystaniem „mapy mentalnej” lub „burzy mózgow”.

Sformułowanie odpowiedzi, np.:

- dom to miejsce (budynek, mieszkanie), w którym się mieszka (wspólnie spędza czas z najbliższymi, śpi, je, trzyma swoje rzeczy, itp.);

- a. Rodzaje domów: dom jednorodzinny, „bliźniak”, kamienica, blok mieszkalny, wieżowiec, pałac/zamek, chała itp. (pokaż ilustracji)
- b. Formułowanie odpowiedzi na pytanie kluczowe „Po co człowiekowi dom?”

3. **Poznanie Karty zadań** – praca w parach (w ławkach) - załącznik nr 1.

Nauczyciel czuwa na dobraniem się uczniów w pary; zapoznaje dzieci z zadaniami, jakie przed nimi stoją w związku z planowanym spacerem; informuje o zasadach m.in. bezpieczeństwa, których uczniowie muszą przestrzegać podczas spaceru.

(Przed spacerem dzieci powinny zjeść posiłek)

4. **Spacer „W poszukiwaniu domów”.**

Nauczyciel w odpowiednich, wybranych przez siebie miejscach zatrzymuje uczniów i daje im czas na wykonanie zadań. Jeśli postój jest w pobliżu budynków z napisami/szyldami możliwymi do odczytania przez dzieci, inicjuje tę czynność hasłem: „Zgaduj-zgadula – Co tu jest napisane?”. Podczas innych postojów wskazuje pary/grupy, które przedstawiają swój opis wybranego domu w ramach „Zgaduj-zgaduli – Który dom mam na myśli?”. Nauczyciel odnotowuje aktywność i poprawność wykonanych zadań przez pary/grupy.

(Powrót. Odpoczynek. Posiłek.)

5. **„Podsumowanie na dywanie”**

- a. Wskazanie liczby różnych rodzajów domów. Ułożenie takiej liczby liczmanów (np. patyczków), która odpowiada wymienionym liczbom (np. 3 domy jednorodzinne, 5 bloków mieszkalnych, itd.). Szacowanie ogólnej liczby domów (liczmanów). Przeliczenie wszystkich liczmanów w celu wskazania ogólnej liczby oglądanych domów.
- b. Przypomnienie niektórych z odczytanych napisów/szyldów.
- c. Wspólne omówienie poziomu zaangażowania uczniów w realizację zadań (informacja zwrotna, ocena koleżeńska)

6. **Wypowiedzi uczniów na temat siedlisk zwierząt.**

Nawiązanie przez nauczyciela do tematyki związanej z „domami” zwierząt.

- a. Wypowiedzi przedstawiciela każdej z par/grup na temat dostrzeżonych podczas spaceru „domów” zwierząt.

- b. Oglądanie i omówienie treści zdjęć zwierząt i ich „domów” z wykorzystaniem zasobów Scholaris:

Zdjęcia – Wycieczka po parkach narodowych w Polsce

[http://www.scholaris.pl/zasob/103659?eid\[\]=POCZ&sid\[\]=PRZYR2&bid=0&iid=0&api=](http://www.scholaris.pl/zasob/103659?eid[]=POCZ&sid[]=PRZYR2&bid=0&iid=0&api=)

Zdjęcia – Mieszkańcy lasu

[http://www.scholaris.pl/zasob/102345?eid\[\]=POCZ&sid\[\]=PRZYR2&bid=0&iid=0&api=](http://www.scholaris.pl/zasob/102345?eid[]=POCZ&sid[]=PRZYR2&bid=0&iid=0&api=)

- c. Oglądanie i omówienie treści ilustracji w „Naszym elementarzu” (s. 62), przedstawiających „domy” zwierząt (lisa, kosa, osy, ślimaka, psa)
- d. Ćwiczenia w czytaniu podpisów pod ilustracjami.

7. Domy w różnych częściach świata.

- Porównanie domów jednorodzinnych spotykanych w Polsce z domami przedstawionymi w elementarzu (s. 62).
- Wyjaśnienia nauczyciela i nazwanie przedstawionych domów (*igloo ze Szwajcarii, dom na palach z Polinezji, jurtę z Mongolii, chatę z patyków i skór z Namibii*).
- Wskazanie na globusie: Polski, Szwajcarii, Polinezji, Mongolii, Namibii.
- Formułowanie odpowiedzi na drugie pytanie kluczowe: „Dlaczego ludzie budują różne domy? Czy nie byłoby lepiej, gdyby wszyscy mieli identyczne domy?”

8. Podsumowanie zajęć:

- Odpowiedzi uczniów na pytania: „Co to jest dom?”, „Jakie mogą być rodzaje domów?”, „Czy tylko ludzie mają domy?”
- Podsumowanie pracy uczniów podczas zajęć
- Ocena zajęć przez uczniów z wykorzystaniem techniki „Sygnalizacja świetlna”

Literatura:

- Bieg-Panic B, Sobczyk B., Stachańczyk B, Gruszka M., Stolarczyk E., Poradnik dla nauczyciela klasy pierwszej szkoły podstawowej, Warszawa 2014
- Gruszczuk-Kolczyńska E. (red.), Wspomaganie rozwoju umysłowego oraz edukacja matematyczna dzieci w ostatnim roku wychowania przedszkolnego i w pierwszym roku szkolnej edukacji, Warszawa 2009
- Kołodziejowie M. i J., Wybrane lekcje wychowania fizycznego w nauczaniu początkowym, Rzeszów 1998
- Lelonek M., Wróbel T. (red.), Praca nauczyciela i ucznia w klasach 1-3, Warszawa 1990
- Lelonek M., Proces poznawania i rozumienia świata przez uczniów w młodszym wieku szkolnym, Pabianice 2006
- Lorek M., Wollman L., Nasz elementarz. Podręcznik do szkoły podstawowej. Klasa 1. Część 1, Warszawa 2014
- Nauczanie Początkowe, rok 1992/1993, nr 1-2

Załącznik nr 1.

Karta zadań – Spacer – „W poszukiwaniu domów”

Zadania do wykonania (w parach lub w „czwórkach”):

1. Obserwuj domy ludzkie i zwierzęce.
2. Policz i zapamiętaj, ile jest:
  - d. domów z jednorodzinnych
  - e. bloków mieszkalnych
  - f. chat
  - g. pałaców / zamków
  - h. kamienic
3. Odczytaj napisy i szyldy umieszczone na różnych budynkach na hasło: „Zgaduj-Zgadula – Co tu jest napisane?”
4. Zwróć uwagę, czy po drodze można dostrzec jakieś „domy zwierząt”? Jeśli tak, to jakie „domy” i jakich zwierząt?
5. Wybierz jeden z mijanych domów zamieszkałych przez ludzi. Przyjrzyj mu się dokładnie (Jaki jest? Jakie są charakterystyczne cechy jego wyglądu?). Porównaj jego wygląd z innymi domami (Czym się różni od innych?). Gdzie się znajduje (obok jakich charakterystycznych budowli lub miejsc, przy jakiej ulicy).
6. Przygotuj się do Zgaduj-zgaduli „Który dom mam na myśli?”, kończąc na zmianę z kolegą/koleżanką zdania:
  - a. Dom, który mamy na myśli stoi .....
  - b. W porównaniu z sąsiednimi domami, jest on .....
  - c. Wygląda następująco: .....(dach, ściany, okna).
  - d. Jego cechą charakterystyczną jest/są .....(Pamiętaj o wykorzystaniu określeń: wyższy, niższy, pomiędzy, między, za, przed.)
7. Słuchaj uważnie tego, co mówi nauczyciel oraz inne dzieci. Dzięki temu prawidłowo odpowiesz na każde pytanie.
8. Pracuj w zgodzie.

Praktyczne wskazówki

Jeżeli nauczyciel uzna, że wymienione zadania są zbyt dużym wyzwaniem dla dwóch uczniów, może:

- Zwiększyć liczebność grupy do 4-5 osób (i dopilnować, by nastąpił podział zadań w grupie);
- Zróżnicować zadania par tworząc: pary liczące domy, pary przygotowujące się do Zgaduj-zgaduli „Który dom mam na myśli?”, pary odczytujące napisy/szyldy, pary szukające domów zwierząt (Można również zadania dowolnie łączyć dla poszczególnych par).